

พระราชบัญญัติ
 เหยี่ยญราชรุจิ รัชกาลที่ ๙
 พ.ศ. ๒๕๐๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒
 เป็นปีที่ ๑๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
 พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีเหยี่ยญราชรุจิรัชกาลปัจจุบันขึ้น
 ไว้สำหรับพระราชทานเป็นเครื่องหมายแห่งพระมหากษัตริย์
 ธิคุณตามพระราชอัธยาศัย

เล่ม ๑๖ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๓ มีนาคม ๒๕๐๒

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเหรียญราชรุจิ รัชกาลที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๐๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เหรียญราชรุจิมิ ๒ ชนิด ชนิดหนึ่งเรียกว่า เหรียญราชรุจิทอง และอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า เหรียญราชรุจิเงิน ลักษณะแห่งเหรียญราชรุจิตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหรียญกลมแบนทำด้วยเงินกาไหล่ทองชนิดหนึ่ง และทำด้วยเงินอีกชนิดหนึ่ง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓ เซนติเมตร ด้านหน้ามีพระบรมรูปรัชกาลปัจจุบันครึ่งพระองค์ ทรงหันพระพักตร์ทางเบื้องขวา มีอักษรจารึกอยู่ริมขอบว่า ภูมิพล ปรมราชาธิราชา ด้านหลังมีรูปจักร กลางวงจักรจารึกอักษรว่า ราชรุจिया ทินน์มัท มีห่วงห้อยกับแพรแถบกว้าง ๓๔ มิลลิเมตร สีเหลือง ริมสีขาว ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย สำหรับพระราชทานสตรี ใช้ห้อยกับแพรแถบ ผูกเป็นรูปแมลงปอ ใช้ประดับเสื้อที่หน้าซ้าย

เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๓ มีนาคม ๒๕๐๒

มาตรา ๔ เหยียดพระราชทานเป็นเครื่องหมายแห่งพระมหากรุณาธิคุณตามพระราชอัชฌาศัย และพระราชทานเป็นสิทธิ แม้ผู้ได้รับพระราชทานล่วงลับไปแล้วก็ให้ตกทอดแก่ทายาท เพื่อรักษาไว้เป็นที่ระลึกในวงศ์ตระกูลสืบไป แต่ไม่มีสิทธิที่จะประดับเหรียญ ถ้าผู้ได้รับพระราชทานก็ดี ทายาทก็ดี กระทำความผิดร้ายแรง หรือประพฤติตนไม่สมเกียรติ อาจทรงเรียกคืนได้

มาตรา ๕ ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญจะเขียนอักษรย่อไว้ท้ายชื่อ ก็ให้เขียนดังนี้

ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญราชรุจิทอง ให้เขียนว่า
ร.จ.ท. ๕

ผู้ได้รับพระราชทานเหรียญราชรุจเงิน ให้เขียนว่า
ร.จ.ง. ๕

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติ
นี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถ. กิตติขจร

รองนายกรัฐมนตรี

เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๓๐ ราชกิจจานุเบกษา ๓ มีนาคม ๒๕๐๒

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ
 เกรียณราชรุจิ เป็นเหรียญดำนพระองค์อย่างหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชดำริสร้างขึ้นเป็นประติมากรรมสำหรับ
 พระราชทานแก่ผู้ใดที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร ต่อมาในรัชสมัยของ
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปก-
 เกศเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ได้ทรงอนุโลมสร้างเหรียญราชรุจิขึ้นพระราชทาน
 เป็นประเพณีสืบมา ทรงเป็นแบบอย่างอันดี จึงเป็นการสมควรที่จะสร้าง
 เหรียญราชรุจิรัชกาลปัจจุบันขึ้นสำหรับพระราชทานเป็นเครื่องหมาย
 แห่งพระมหากรุณาธิคุณตามพระราชอัชฌาศัย